

En kristen

FIDENS TEGN fredag 9. november 1934

Enhver verdensforbedring begynner i vårt eget hjerte, sa Nathan Söderblom i sin tale da han fikk fredsprisen.

Det er ikke en uttalelse som vekker protest. Men det faller sikkert ikke mange inn å begynne akkurat der: med sig selv. Det er den besværligste start som overhodet kan tenkes. Man forstår ikke riktig, hvordan et slikt foretagende skal gripes an. Man lever jo nemlig ikke alene i verden. Blev det enda bestemt ved en slags parlamentarisk flertalsbeslutning å forsøke kunde man sagtens slutte sig til.

Det er imidlertid her Oxfordgruppen starter. Den som vil forbedre verden må begynne med å forvandle sig selv, omvende sig. Det er den trange port, den smale sti, og det finnes ikke noen annen.

Enhver som nærer frykt for at Oxfordgruppene lager noen slags salongfåhig, lettvindt „småtingkristendom” kan la all frykt fare. Gruppebevegelsen er all kompromiskristendoms fiende. Den peker på én vei: Korsets vei. Den krever ubetinget overgivelse. Den stiller opp kristendommens absolutte krav, samlet i fire punkter: absolutt ærlighet, absolutt renhet, absolutt uselviskhet, absolutt kjærlighet. Den smigrer intet menneske; synden og dens avdekning er den samme i alle sosiale lag, og syndere er likedan over hele verden. Hvem de er og hvor de kommer fra, er de

verdensrevolusjon.

Omkring Oxfordbevegelsen og møtet på Høsbjør.

Av RONALD FANGEN.

under den samme lov, og har alle presis den samme vei å gå, de må forvandles.

Synd er etter gruppens definisjon alt som skiller et menneske fra Gud og fra andre mennesker. Synden kunde man dermed opfatte som noe relativt. Men kristendommen fremholder i inspirert menneskekunnskap en rekke absolutte synder, som dømmes av de fire absolutte krav. I tvilstilfeller, alt det som kan kalles adiafora, vil hvert enkelt menneske motta sin individuelle veiledning.

Og her er vi ved den første avgjørende ting. Intet menneske kan av egen kraft leve et tilfredsstillende liv under disse absolutte krav. Menneskets vilje er blind og i sig selv et like skrøpelig som farlig instrument. Når erkjennelsen av synd

og erfaring om maktesløshet dirigerer viljen riktig, da har den bare én stor oppgave: å våge spranget, opgi sig selv, slik at mennesket helt

og holdent overgir sig til Guds veiledning. Den hellige ånd (som i den norske bibeloversettelse kalles talsmannen) veileder enhver som har overgitt sig til Gud.

Dette er god, gammel, urkristelig tro. Det merkeligste med Oxfordgruppene er bare at de så ubetinget lever i den. De diskuterer ikke, — hverken dette eller noe annet religiøst problem. De vet at intet menneske i denne verden har ressonert sig frem til en levende tro. Den griper man bare når man oplever den og erfarer dens sannhet. Gruppen har erfart troens sannhet og lever under Guds veiledning i små og store ting. For disse mennesker er det like naturlig å bli

veiledet av Gud som å spise, ånde, sove. Religion er i det tatt for dem den naturligste ting i verden. Istedenfor å spekulere over mysteriet, oplever de det. Det gjør vi alle i den materielle verden: vi går løs på vårt liv som en selvsagt ting, skjønt vi

er omgitt av ting vi ikke kan forklare og erkjenne. Presis like klart og aktivt er det religiøse liv for Oxfordgruppene. Man må gripe det åndelige livs realiteter, motta den beløring det gir, overgi sig til det, så erfarer man dets sannhet. „Om noen gjør min Faders vilje, skal han erfare om læren er av Gud eller om jeg taler av mig selv.” Det overveldende sterke og tvingende ved Oxfordgruppens vidnesbyrd er oplevelsen i det. Dr. Buchmans råd til alle dem som arbeider sammen med ham, er stadig påny dette: tal ikke teori, diskuter

09-02-004

ikke, si aldri mer enn det du har erfart.

Dette å overgi sig helt til Gud og la sig lede er changing, forvandling, omvendelse.

Det er nok av mennesker som gjerne vil gå med på det. Vi har lidt mange nederlag i moralsk og praktisk liv, vi er forgiftet av bitterhet, misunnelse, hat og frykt, vi er stengt inne i forfengeligheit og hovmot eller lammet av mindreverdighetsfølelse, vi er slavebundet av laster som vi kaller vaner, vi har mangfoldige ting som med flid skal holdes hemmelige og som skal kompenseres på en eller annen måte. Alt dette er ting som skiller oss fra Gud og fra medmennesker, som altså er synd, og som vi føler som isolasjon, skam, ulykke; — man gir det gjerne fra sig, det er ikke så meget verd, — særlig hvis man til gjengjeld kan opnå fred og sammenheng og hensikt.

Så langt er de fleste mennesker villige til å etablere et Gudsforhold. Men det skal være et privat forhold mellom individet og Gud, det skal både opsettes og opprettholdes i den dypeste hemmelighet.

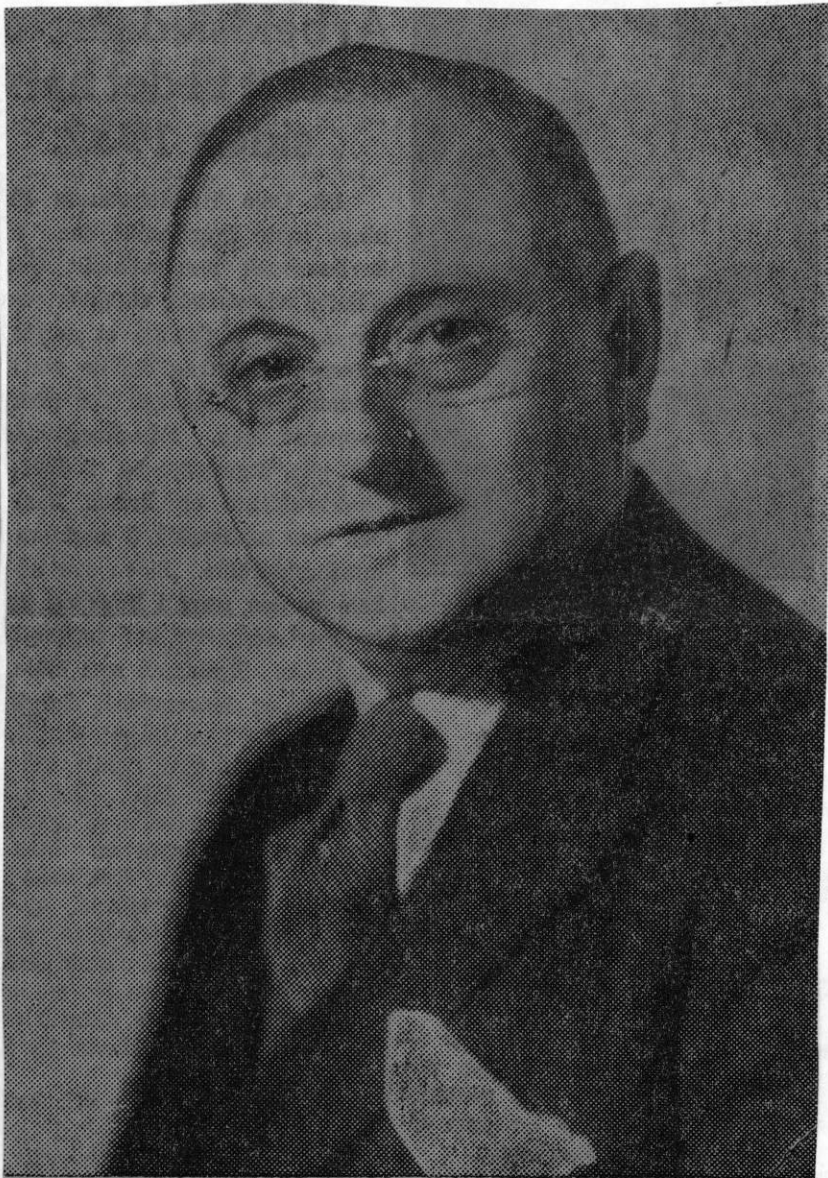
Dertil svarer Oxford-gruppen at det er en utilstrekkelig vei. Det er ingen vei til Gud i den dypeste hemmelighet. Veien heter ubetinget overgivelse og bekjennelse.

Her møter man da bevegelsens krav på sharing, — å dele eller mere presist: dele sammen.

La oss først korrigere en almindelig misforståelse: det er ikke tale om å stå op i forsamlinger og avlegge rapport om sitt liv og sine synder. Man skal dele med et enkelt menneske som er „forvandlet” og hvem man har full tillit til.

Hvorfor skal man det? Gruppen kan nøie sig med å henvise til Kristi ord som påbyr det. Det heter også om dem som lot sig døpe av Johannes døperen at „de bekjente sine synder”.

Her er altså en første realitet som man ikke kommer forbi. Dens betydning ligger dypere enn i den psykologiske vurdering enhver avlastning har, — og som er forutsetningen blandt annet for psykoanalysens suksess. Betydningen ligger ikke mindre i vidnesbyrdets

Frank Buchman.

hjelp for andre. Isolasjon er en virkning av synd, både når det gjelder individer og folk. Når isolasjonsfølelsen har arbeidet lenge nok i et menneske, blir den nevrotisk, dens vesen er angst, dens utslag aggressiv mistanke, isolation, hat. I denne nevrotiske tilstand befestes man i den ulykksalige opfatning at man er ensom og enestående i verden, man må skjule sig og fornekte sine vanskeligheter, forandringen, splittelsen, avmakten i ens liv bekjenner man for sig selv i mørke nattetimer, hvorefter man utrustrer sig med en maske og går ut i livet. Bekjennelsen, samdelingen bryter isolasjonen. Den avlaster en selv og den gir andre tillit. Når denne tillit er blitt sterk nok får isolasjonsnevrotikeren omsider mot til å åpne sig og slutte forbindelsen mellom sig selv og Gud og medmennesker.

Overfor de absolutte krav er alle syndere. Der er ikke grader

i synd. All synd yngler, alle former for synd henger sammen. Enkelte mennesker kan selvsagt ha det verre og vanskeligere enn andre, men inntil man har gitt sig inn under Guds ledelse er alle under syndens lov. Bekjennelsen, samdelingen, er uttrykket for dette felleskap. Det er ikke vanskelig å forstå den dype uvilje mot bekjennelse og samdeling, det er hårde, ydmygende ting for de fleste; men i en tid da omtrent alle åndslivets foreteelser er blitt nevrotisk subjektive, da litteraturen vrirmer av mere og mindre henrykte ekshibisjonistbekjennelser, og vi stadig støter på uttrykket og realiteten „å streve sig fri”, kunde man vente at bekjennelsene ikke blev oppfattet som noe så uhørt.

I denne kristne bekjennelse inngår det ikke et eneste ekshibisjonistisk trekk. Den er dekket av lengsel efter fullkommenhet og nytt liv, av ydmyghet og trang til

det gjelder individuell sjelesorg og livsforvandling kommer først og fremst av at presten er blitt fjern og hele kirken overorganisert og institusjonshemmet.

I det øieblikk et menneske har delt, bekjent og overgitt sitt liv til guddommelig ledelse fødes det påny; — „det gamle er forbigangent, se alt er blitt nytt”.

Men i dette nye liv er den forvandlede som et barn, uten mange erfaringer, fryktsom for hvert skritt. Det må ha hjelp, — og hjelpen er der. Det må ha „food, air and exercise”. Maten er Guds ord, bibelen, som for de aller fleste er en fullstendig ukjent bok. På Høsbjør blev det holdt et par bibeltimer, som forbløffet noen hver; hvilken fabelaktig rik, spennende, overbevisende bok? Hvis vår ungdom hadde sin skrøpelige kristendoms kunnskap direkte fra kilden, fra bibelen selv, vilde dens forhold til religionen være adskillig anderledes enn det er. — Luften er forbindelsen med Gud i bønn og stillhet. Et av dr. Buchmans yndlingsord er dette: „Vi har én munn og to øren. Vi bør lytte dobbelt så meget som vi taler”. Den almindelige bønn sammenligner han med en syk mann som søker op sin læge, forteller ham alt det som feiler ham og henger røret på før han har fått beskjed om hvad han skal foreta sig. Den som har sett Oxford-teamet forberede dagens arbeid i bønn, stillhet og samdeling, hvor fullstendig lojalitet er en selvfølge, forstår hvad det vil si å leve et åndsledet liv. — Øvelsen består i å hjelpe andre mennesker. Den forvandlede skal selv bli en livsforvandler. Disiplen skal være misjonær. Slik oplever man fellesskapets lykke. Slik blir man påny fylt av virkelig kjærlighet til medmennesker. Slik er det Kristi kirke skal vokse, — nu som på apostlenes tid.

Men skal det gamle „være forbigangent” da må det også gjøres op så langt som det overhodet er mulig. Den første frukt av livsforvandlingen er at man går den besværlige vei til dem man har forurettet eller nærer bitterhet overfor med vilje til hel forsoning og med hat til sin egen bitterhet som har skapt stengslene. Først da er det

å hjelpe andre mennesker, opheve isolasjonen, la maskene falle og skape det kristne samfund. Jeg nevnte for dr. Frank Buchman at en av mine venner hadde kalt „sharing”, samdeling, ekshibisjonisme. Han svarte øieblikkelig: „Det er riktig”. Det er fullstendig riktig. Det er å utstille Kristus.”

Bekjennelsen er en erklæring; man melder sig inn i det kristne samfund.

Ingen kan hjelpe andre mennesker uten å dele med dem, være menneske med dem. At kirken gjen-nemgående står så maktesløs når

der mot nogen kirkeorganisasjons bekjennelser og særopfatninger. Den driver til kirken. Den arbeider for den kristne enhet. Den skaper tro og erfaring og driver menneskene til de forskjellige kirkesamfund. Selv er bevegelsen uorganisert.

Men bevegelsens perspektiver er uhyre store, for det mål den har satt sig er intet mindre enn å kristne verden. Dens skaper og leder Frank Buchman har ingen personlig ærgjerrighet. Hans største lykke er å hjelpe de enkelte mennesker og drive personlig sjelesorg. Alle vidner at han er en genial psykolog, med en intuitiv forståelse av mennesker som i egentlig forstand er beåndet. Hans vesen utstråler sikkerhet, kjærlighet og lykke. Det er kanskje ingenting ved denne flokken av kvinner og menn i alle aldre som gjør slikt overbevisende inntrykk på en s... nettop deres lykke. Ikke et eneste „hengehode”. De er allesammen sikkert forankret i tillit og tro, de er fylt av den tvingende kjærlighet, og deres spøk og latter er ekte, den skal intet skjule og den er fri for ondskap.

For dem alle er den individuelle sjelesorg det avgjørende. Å forvandle mennesker er den egentlige kristne kjærlighetsgjerning og lykke. Med det enkelte menneske begynner alt.

Men det er ikke tvil om at de føler sig som verdensmisjonærer og drives av forvissningen om at de er kallet til å redde mennesker fra oppløsning og undergang. Jeg er forvissnet om at Oxfordbevegelsen er vår tids største åndelige kraft. Den

fri bane, først da er forbindelsen sluttet mellem individet, Gud og medmennesker her.

Denne vei til medmennesker gjennom samdeling og forsoning er Kristi vei, korsets vei. Kristus er forsoneren. Bare under korset får man forsoningens sinn. Kristus delte alt og gav sig selv hen. Kristi samdeling er livets store sakramentale kraft. Og hans kirke var ikke og kan aldri være en død ting, hvor de absolute krav og den ubetingede overgivelse er glemt, hvor forfengelighet og feighet hindrer samdelingen og fellesskapet, hvor spekulasjon og formalisme erstatter den levende, tillitsfulle tro som skaper erfaringer om troens sannhet, hvor Den hellige And bare er et begrep og ikke den veileder til „hele sannheten”, som Kristus lovet og ga sine disiple og etterfølgere i alle tider. Vital tro, oplevet religion, åndens diktatur, — det er Oxfordgruppens evangelium.

Ja, så enkelt er denne verdensbevegelsens budskap. Det er klar og central urkristendom. Den er så enkel og så central at den ikke stri-

„søker ikke sitt eget”. Likesom Buchman selv er uforfengelig, alles venn, er hele hans flokk besjelet av en stor fellesvilje, ideelt lojale og samtidig utrustet med hver sin frie individualitet. I forbindelse med den kan man ikke snakke om kollektivismen i vår tids terrorforstand. Tvertimot: i den kristne uselvviskhet og kjærlighet som besjeler dem lever den virkelige frihet, — den eneste som finnes.

Hvor bevegelsen så kommer hen utretter den store ting, underverker. Dens virkninger i hjem og bedrifter og samfund er like gjennomgripende som i det enkelte menneske: overalt foregår det en livsforvandling. For det viser sig å være riktig det at alt begynner i én selv. Multipliser din egen frykt og uro og irritasjon med ti millio-

ner — og vi har en ny verdenskrig, sa en av gruppen.

I den mest destruktive tid historien kjenner er disse menneskene ute på korstog, med det evige budskap om fred i sinnet og fred på jorden, — fulle av iver etter å helbrede og bygge op. I denne kamp heter det bare enten — eller. For eller imot. Kold eller varm. De lunkne overflødiggjør sig selv. Alt uvesentlig forsvinner. Livets herre sender arbeidere ut i sin høst. Vi oplever påny aposteltider, og målet er intet mindre enn å forvandle også „denne verdens mektige” og overlate eiendom, ledelse, makten og æren til ham som skal være „alt i alle”.

Noe større skjer ikke og kan ikke skje.

R. F.